

AH 2676
2022Z06770

Antwoord van minister Kaag (Financiën) en van minister Adriaansens (Economische Zaken en Klimaat) (ontvangen 11 mei 2022)

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht 'Topman Air France-KLM pakt 3 miljoen aan bonus'? 1)

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Bent u bekend met de kabinetsbrief van 19 april 2021 inzake reacties op enkele moties die zijn ingediend in het VAO Staatsdeelnemingen d.d. 13 april 2021, waaronder de motie-Heinen (Kamerstuk 28165, nr. 345), waarin het kabinet toezegt bij de Europese Commissie expliciet navraag te doen naar de ruimte die de Tijdelijke kaderregeling inzake staatssteun laat voor het toekennen van bonussen of andere variabele beloningen bij staatssteun voor herkapitalisatie? Wat is de uitkomst hiervan? 2)

Vraag 3

Heeft u bij de Europese Commissie gepleit voor een verdere aanscherping van de Tijdelijke kaderregeling bij staatssteun voor herkapitalisatie conform eerdere toezegging? Wat is de status hiervan?

Vraag 4

Heeft u steun gezocht bij gelijkgezinde lidstaten voor deze aanscherping? Zo ja, welke landen steunen de aanscherping en welke niet?

Antwoord op vragen 2, 3 en 4

Wij zijn bekend met de kabinetsbrief van 19 april 2021 inzake reacties op enkele moties die zijn ingediend in het VAO Staatsdeelnemingen d.d. 13 april 2021, waaronder de motie-Heinen.

Naar aanleiding daarvan heeft de minister van Economische Zaken en Klimaat bij de Europese Commissie (EC) gepleit voor verdere aanscherping van het Tijdelijk Steunkader voor wat betreft het toekennen van bonussen of andere variabele beloningen bij staatssteun voor herkapitalisatie. In de Nederlandse reactie op de consultaties van de EC over het kader op 5 juli en 5 oktober 2021 is aangedrongen op aanpassing van de betreffende passage in paragraaf 3.11 van het Tijdelijk Steunkader Covid-19 (punt 78). Hier is ook op aangedrongen in het hoog ambtelijk overleg met DG Competition. Ik, de minister van Economische Zaken en Klimaat, heb ervoor gepleit dat naast het uitbetalen van bonussen het ook niet mogelijk moet zijn om bonussen toe te

zeggen zolang de staatssteun niet is terugbetaald. Daar zijn tevens de zorgen overgebracht over de concrete toepassing van het Tijdelijk Steunkader op individuele voorgenomen steunmaatregelen en de nakoming van de opgelegde beperkingen.

De Europese Commissie heeft de passage over de bonussen niet aangepast (punt 78). Het is een beleidskader van de Europese Commissie dat zij zelf autonoom kan vaststellen. De lidstaten hebben op die vaststelling maar een beperkte invloed. Er is geen beeld van welke lidstaten wel of niet hebben gepleit voor een verdere aanscherping.

Vraag 5

Welke vervolgstappen heeft u genomen, of gaat u nemen, voor aanscherping van Europese wet- en regelgeving om dergelijke bonussen bij staatssteun onmogelijk te maken?

Vraag 6

Is aan het toekennen van bonussen die vanwege staatssteun niet mogen worden uitbetaald een vervalt termijn gekoppeld? Zo nee, bent u bereid in Europees verband te pleiten voor een wettelijke vervalt termijn?

Antwoord op vragen 5 en 6

Lidstaten bepalen zelf aan welke bedrijven zij staatssteun verstrekken en tegen welke voorwaarden. De EU-steunkaders geven daarbij randvoorwaarden die de lidstaten in acht moeten nemen bij het verstrekken van de staatssteun. Zo staat het in het geval van kapitaalsteun onder het Tijdelijk Steunkader ook vrij om zelf in de nationale maatregelen een verbod op toekennen of uitkeren van bonussen op te nemen zolang de staatssteun nog niet is terugbetaald.

In Nederland is het uitgangspunt dat bij overheidssteun ten behoeve van continuering van de onderneming wederkerigheid wordt verwacht van het bedrijf dat gesteund wordt. Hierbij zal het bijvoorbeeld gaan om voorwaarden die voorkomen dat de steun wordt aangewend voor andere doeleinden dan het behoud van de economische activiteiten van de onderneming. Deze bijzondere steunverlening verdraagt zich in de regel niet met het uitkeren van dividenden, het betalen van bonussen, het inkopen van eigen aandelen en/of ruime ontslagvergoedingen voor leden van de raad van bestuur tot één vast jaarsalaris.

Het is goed om vast te stellen dat het Tijdelijk Steunkader Covid-19 loopt tot 30 juni 2022. Het is op dit moment nog niet bekend of de EC dit Tijdelijk Steunkader al dan niet gewijzigd wil voortzetten voor een beperkte periode. Een 'wettelijk vervalt termijn' - anders dan de voorwaarde die in punt 78 van het Tijdelijk Steunkader Covid-19 staat - voor uitbetaling van toegekende bonussen is niet opgenomen in het Tijdelijk Steunkader.

Mocht titel 3.11 van het Tijdelijk Steunkader Covid-19 verlengd worden, dan zal de minister van Economische Zaken en Klimaat bij de Europese Commissie ervoor blijven pleiten om het toekennen van bonussen in het geval van kapitaalsteun onder Tijdelijk Steunkader onmogelijk te maken. Dat lijkt het kabinet richting de Europese Commissie een krachtiger signaal dan te pleiten voor een 'wettelijke vervaltermijn' voor toegekende bonussen.

Vraag 7

Wat vindt de Nederlandse staat er als aandeelhouder van dat een bedrijf dat 3,3 miljard euro nettoverlies lijdt en vanwege de beroerde financiële positie loonoffers van het personeel gevraagd heeft, de topman opnieuw een miljoenenbonus toekent?

Antwoord 7

De crisis en ook de effecten daarvan zijn nog steeds voelbaar en er is veel belastinggeld nodig om bedrijven en werknemers hierdoorheen te loodsen. Dit is daarom niet de tijd voor bonussen voor bestuurders van bedrijven die staatssteun ontvangen. Wij vinden de bonus voor de ceo van Air France-KLM daarom onbegrijpelijk en ongepast. Dit heeft de minister van Financiën zelf ook kenbaar gemaakt aan de voorzitter van de board Anne-Marie Couderc en ceo Ben Smith. Nederland spreekt zich als aandeelhouder van Air France-KLM al een aantal jaar uit tegen de bonussen die aan de top van het bedrijf worden uitgekeerd.

Vraag 8

Deelt u de mening dat er structurele fouten zitten in het beloningsbeleid wanneer een bedrijf dat financieel in zwaar weer zit zijn topman jaar na jaar miljoenenbonussen uitkeert? Bent u als aandeelhouder voornemens dit in de volgende aandeelhoudersvergadering aan te kaarten?

Antwoord 8

Wij delen met uw Kamer dat er in een crisis geen plaats is voor het toekennen en uitbetalen van bonussen voor bestuurders bij bedrijven die overeind gehouden moeten worden met staatssteun. Net zoals vorig jaar zal de Nederlandse staat tegen de beloning van de topman van Air France-KLM stemmen tijdens de algemene vergadering van aandeelhouders. We moeten echter ook realistisch zijn: Nederland heeft 9,3% van de aandelen in Air France-KLM en het is de verwachting dat een meerderheid van de aandeelhouders voor zal stemmen.

1) Telegraaf, 4 april 2022

(<https://www.telegraaf.nl/financieel/1204153492/topman-air-france-klm-pakt-3-miljoen-aan-bonus>)

2) Kamerstuk 28165, nr. 349

Toelichting:

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen terzake van het lid Alkaya (SP), ingezonden 6 april 2022 (Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2021-2022, nr. 2677).